

OPRAVDOVÝ
KREŠŤAN
 POLITICKÝ A SPOLOČENSKÝ TÝŽDENNÍK.
 LUDOVÁ PRÍLOHA „SLOVENSKÝCH NOVÍN“.

<i>Predplatná cena:</i>		Vychodí každú nedeľu.	<i>Redakcia a vydavateľstvo:</i> V Budapešti, VI. okr., Aradi-utca 14.
Na celý rok	2 zl. — kr.	Zodpovedný redaktor a vydavateľ: VIKTOR HORNYÁNSZKY.	Sem sa majú posielat predplatky a dopisy. Nevyplatené listy sa neprijímajú.
Na pol roka	1 „ — „		
Na štvrt roka	— „ 50 „		
Jednotlivé číslo 3 kr.			

Radost dedkova.

Pokoj a či vojna.

Testli kedy, tak teraz sa dá celým právom upotrebiť príslovie: «Klára, v noci šije, vo dne pára.» S vyjednávania o pokoj medzi parlamentárnymi stránkami skutočne tak stojíme, jako Klára s jej šitím, čo v noci našila, to vo dne popárala. Povereníci jednotlivých parlamentárných stránok zasedajú, radia sa deň jak deň, a na čom sa jedného dňa ustálili, to na druhý deň zase popárajú, lebo keď vláda privolí a hotová je splniť požiadavky opozície, tieto hneď párajú to, čo včera našili, žiadajúc zase viac, než koľko vláda prisľúbila splniť. Takýmto spôsobom kepeň pokoja nikdy nebude došitý.

Keď sa pár mesiacov nazad obzreme, keď totižto skúmame tú dobu, keď sa obštrukcia začala a porovnáme tehďajšie požiadavky opozície s terajšími, nuž vidíme, že appetít rastie vždy medzi jedením. Z prvopočiatku opozície žiadaly boly iba to, aby vláda dala podrobný vývod o tom, čo bude na ten pád, jak v Rakúsku nebude prijatá v ríšskej rade colno-kupecká smluva. Keď vláda poukázuc na to, že niet príčiny pochybovať o tom, že otázna smluva bude v Rakúsku parlamentárne prijatá, nedala a ani nemohla dať žiadnej odpovede na túto požiadavku opozície, išly tieto o krok ďalej a žiadaly, aby sa barón Bánffy poďakoval a prepustil svoje miesto inému. Zatyím prišla grófom Albertom Apponyim zadaná, a na kráľa upravená adresa, v ktorej sa opozície ponosujú, že sa vláda dopúšťa prechmatov, násilenstvi.

Za tým sa stalo niečo, čo appetít opozície až veľmi zväčšilo. Asice Koloman Tisza zadal bol známy návrh, následkom ktorého 30-ti vyslanci vystúpili z liberálnej strany. Jahnáhle opozície videly, že 30 členov vystúpilo z liberálnej strany, hneď zvrty kepienkom a už viac nežiadaly len hlavu baróna Bánffyho a ostatných ministrov, lež za úlohu si vytkly, že rozbúchajú celú liberálnu stranu, alebo lepšie povedané, začaly sa úfať, že prišiel čas, v ktorom dostanú moc do rúk.

A opozície od tej doby, čo spomenutí 30-ti vyslanci vystúpili z liberálnej strany ani nevyjednávajú natoľko o pokoj, jako radšej na tom kumštujú, jako by sa im podarilo nesvornosť udomácnit v liberálnej strane, jako by sa im podarilo dosiahnuť to, aby ešte viac vyslancov vystúpilo z tejto strany, s ktorými by sa oni potom spojily a tak dostaly moc do rúk.

Už len aj tá okolnosť že kedykoľvek vláda ukazuje náchylnosť splniť požiadavky opozície, tieto hneď žiadajú viac, je zrejším dôkazom toho, že sa opozície namáhajú liberálnu stranu pokoriť, asice tým, že sa usilujú čím viac ústup-

kov od nej vydrankaf len preto, aby následkom tokoto pokorenia viacerí vystúpili z nej. Ale nielen toto pokračovanie, lež aj samé požiadavky poukazujú na to, že opozíciam nezáleží natoľko na tom, aby bol čím skôr slušný pokoj uzavrený, jako radšej na tom, aby liberálnu stranu pokorily. Opozície nechcú nijak upustiť od tej požiadavky, aby barón Bánffy odstúpil prv než bude pokoj uzavrený. Už sama táto požiadavka je dostatočná, aby rozbúchala celý pokoj. Opozície túto požiadavku odôvodňujú tým, že bar. Bánffy nemôže vziať zodpovednosť na seba za to, že budúci ministerský predseda aj skutočne splní tie požiadavky, za jakých sa teraz pokoj ustáli. Žiadajú tedy, aby s nimi straniva podmienok pokoja vyjednával budúci ministerský predseda.

Túto požiadavku opozície vláda rozhodne zavrhlá, jako ničím neodôvodnenú, jako takú, ktorá ani najmenej neleží v ceste uzavretiu pokoja, lebo veď pokoj neuzaviera barón Bánffy, lež ho uzavierajú parlamentárne strany, asice uzavierajú ho pred obličajom krajiny, a tak tedy, ktokoľvek bude následníkom baróna Bánffyho, toho budú podmienky pokoja práve tak viazať, jako viazu aj samého baróna Bánffyho. Keď by ale barón Bánffy odstúpil pred uzavretím pokoja, to by znamenalo zbabelé utekanie pred mechúrom, ktorým opozície chcú rozohnať silnú liberálnu stranu.

Pomaly sa ale vyklaľo sídlo z vreca, a vyšlo na javo, prečo opozície žiadajú, aby sa barón Bánffy hneď a hneď poďakoval. Opozície sa totižto boja, že jak jemu odhlasujú indemnitu, že rozpustí snem a nariadi nové voľby, pri ktorých by terajší páni vodcovia obštrukcie dozaista prišli o mandát.

Čudné je, že sa práve opozície tak veľmi boja rozpustenia snemu a nových volieb. Veď opozície boly tie, ktoré ustavične prizvukovaly, že posledné vyslanecké voľby boly samé násilenstvá, že je terajšia väčšina nezákonná. Ustavične hlásaly, že je terajšia väčšina zakúpená a práve preto slepo poslúcha vládu, lebo pozostáva zo samých odvislých ľudí. A teraz, keď sa prípadne z dneskajšieho smutného položenia nevieme inak vymotať, iba práve rozpustením snemu a pomocou nových volieb, práve opozície boja sa tohoto ako čert kríža. Dnes by maly práve opozície ešte naliehať na to, aby terajší, dľa ich mienky nečiste volený snem bol rozpustený a národ mohol si znovu voliť svojich zástupcov. Keby opozície vedely, že národ s nimi drží, nuž by dozaista toto aj žiadaly, lenže dobre vedia, že sa národ od nich odvrátil, že úplne potratil k nim dôveru.

Nuž ale na pomoc im prišiel Koloman Széll, ktorý opozície jako by v mene kráľa ubezpečil, že budúca vláda snem nerozpustí do tých čias, kým všetky podmienky pokoja nebudú prevedené.

Jaknáhle opozície zvedely, že sa nemajú čo báť rozpustenia snemu, hneď prišli zase s novými požiadavkami, asíce žiadajú rozšírenie volebného práva. Ponevác je toto jedna z najvážnejších otázok, ktorá vlastne nemá ani nič do činenia s uzavretím pokoja, tak ju vláda rozhodne zavrhla.

Jako vidno, opozície si žiadajú za každú cenu boj, vláda a liberálna strana oproti tomu chcú mať pokoj za slušných podmienok asíce taký pokoj, ktorý by vlasti prospel.

Isté je, že pokoj bude, ak inak nie, tak tejši nezákonný stav rozmnoží sa ešte o jednu nezákonnosť, o tú totižto, že bude snem rozpuštený a barón Bánffy prevedie nové voľby. Úfame sa, že opozície nepôjdu v svojej zaslepenosti tak ďaleko, žeby vládu prinútily k tomuto kroku, že skorej upustia zo svojej urputnosti a nastúpia aj ony cestu, asíce pravú cestu pokoja, na ktorej ich liberálna strana už dávno čaká a ponúka im pravicu priateľstva.

Slovo k rodákam.

«A odpusť im, Pane, lebo nevedia, čo robia.» Takto sme prinútení vzdychnúť k Bohu, z boku pozorajúc na tú trmu-vrmu, na ten zmätok a tú neúprimnosť, ktorej svedkami sme už od týždňov ohľadom takzvanej námahy o uvedenie parlamentárneho pokoja. Pod menom a titulom pokoja rujú sa parlamentárne stránky od dávna, neprimeriavajúc, ako psi o koštial. Ba nie celkom neprimeriavajúcno, lebo veď všetko sa nám zdá, že je to boj o újesť, boj o moc a vládu. Vysokovšetných výpovedí počujeme až nazbyt; všetko deje sa vraj pre vlasť a národ, a nič vraj pre osoby; ale keď my v tom nevidíme ani za mak pravdy a úprimnosti. Vskutku je to boj o vládu, a malá žaba opozícií nadýma sa všemožne, aby ju svet za tak veľkú videl, ako vola. — Nuž úprimne rečeno, nám je už primnoho tej komédie, my želali by sme si, aby to, čo sa nedá ohnúť, už raz prasklo. Až hnusno je už večne len o pokoji rokovať tým cieľom, aby sme sa dlhšie radili, preto nejdeme vám ďalej o tomto predmete hovoriť. Máme iné zjavy, ktoré sú nám povážlivejšie, a ktoré výplivom svojim vstave sú škodif ešte viac ústavnosti a štátnemu sriadeniu, ako smešný, istotne mrzký, náš stav politický. Myslíme pod týmto oné úmysle sriadenia sa, ktoré v korššačstve najsbhejšia strana, strana to ľudárska do života uviesť zamýšľa.

Ondrej Rojko všemožne poukazoval na sriadenia svetové izraelitov, na alianciu izraelitickú, a hľa, ľudári by to isté radi uviesť do života teraz u nás v spôsobe katolícko-ľudárskej jednoty. Redaktor «Kresfana» pod menom dr Jozef Adnaj (čítaj Janda) v článku «Však sme len opustení» podáva základ stanov tejto jednoty, ktorý stručne vyjadrený záleží v tom: «Čiňte čo nám duchovní radia, jednajme tak ako nám «Kresfan» káže.» A keď povážime čo je «Kresfan» a vidíme, že je to kaplán dr Jozef Janda a prelát Ján Molnár, vtedy vidíme, že celý ľudársky zákon sústredňuje sa v tom, «čiňte, čo vám kňazia kážu.» Čo by ale z toho nasledovalo, to je na bielom dni: na miesto slobodného ústavného štátu, štát kňazský. Panovanie, neohraničená moc kňazstva nielen v duchovných ale aj v svetských záležitostiach. Ozaj rastie im apetít náramne, a skutočne i prozreteľnosť tratia, keď to už tak otvorene vypovedia, že občan, slobodný občan len to má a smie robiť, čo mu kňaz radí a káže. No, a bolo by to pohodlné, a hneď by prestaly všetky zťažnosti politické. Načo by boli ústavní voličia, sám tatík by mohol v mene všetkých svojich cirkevníkov odhlasovať. Čo tam potom, že v cirkvi jest do 20.000 duší a medzi tými do 2000 voličov, tí všetci sú len sprostáci, rozum má len ich kňaz. Krásna to nauka, že čo na to sloboda, rovnoprávnosť a pravda povie, kto by sa to i len spytoval, — keď že to len moc ľudársko-kňazskú upevní.

Nuž darmo je, ale povážlivý je to zjav; ešte dobre, že do odpočinku sa sberajúci redaktor dr Janda to tak zjavne, tak otvorene povedal, aspoň i ten ľud bude môcť o tom rozmýšľať.

Opozície a zvlášte ľudári to boli, ktorí od rokov dokazujú, že snem náš nezastupuje väčšinu národa, lebo vraj krajinskí zástupcovia nátlakom a peniazmi volení boli. Nuž a ľudári si predsa osobujú, že snem národ bude zastupovať, keď ablegátov nie ľud, ale sami kňazia volíť budú. Tak tedy my milliony občanov netvoríme národ, lež tvoria ho iba kňazia, a i to len ľudárski kňazia. — Ozaj, krásny to pochop občianskych práv a slobody: «občane, ty smieš poslúchať kňaza, a nesmieš iné, ako jeho poslúchať, lebo on 12 škôl vychodil.» Smiať by sme sa mohli na tejto drzosti, keby to tak veľmi povážlivé a smutné nebolo. Nehovorili by sme ani slovo proti kňazom, keby oni už následkom svojej väčšej vzdelanosti a následkom toho, že majú prostriedky, noviny si zadovážif, a viac času takové aj prečítat, keby tedy títo kňazia čisto na základoch občiansko-politických mienku svoju ľudu sdefovalí, keby ľud ten verne a svedomite o otázkach štátoprávnych a politických poučovali. Nielen, žeby sme proti nim ani slova nepovedali, ale ešte

by sme im aj povďační boli vidiac, že na osvietení ľudu pracujú. Ale to je ten háčik, že oni nechcú ľud poučiť a osvietiť, lež práve väčšmi osprostif. Lebo veď či to nie osprostovanie ľudu, keď mu kňazia v «Kresfane» nahúsf chcejú, že prvý ľudársky politik bol sám Spasiteľ Ježiš Kristus. On vraj bol zakladateľom terajšej ľudárskej strany. Že kto sa k ľuďom pripojí — spasený, kto sa ale nepripojí, — zatracený bude. Že ľudári bojujú pod zástavou Krista Pána a svätej cirkve a tak ďalej. Nuž toto nie je osvieťovanie ľudu, ale jednoducho bohoruhačstvo, a od takéhoto my povinní sme ľud náš varovať a oslobodiť.

A my aj veríme, že náš zdravoumný ľud nesadne strešencom na lep. Ľud náš je málo-mluvný, ale rozvažitý. Rozhúta si on, že či je už natoľko zaostalý a sprostý, aby vo všetkom, vždy a všade zaň len farár smel a mal myseľ a konaf. Povedomie ľudskej svojej hodnosti a práv svojich má ľud náš a nedovolí na seba neodôvodnený, tyranský nátlak nikomu. Občianska sloboda uhorská neztrpí žiadne putá, tedy ani kňazské. Darma sa ľudári namáhajú, jarmif a otročif nebudú môcť nikoho, a k ľudu len tak sa budú smieť hlásif, keď uznajú jeho práva. Že sa toto ale sotva stane, to nám je zárukou toho, že pokrytské ľudárstvo už nebude dlho trvať.

Pravdomil.

POLITICKÉ ZPRÁVY.

Politické rozporenie. Behom minulého týždňa čo sa týče politického rozporenia, udaly sa nasledujúce veci. Oposície oddaly cestou Szilágyiho, grófa Andrásyho a grófa Csákyho svoje najnovšie podmienky, pod akými sú hotové s vládou pokoj uzavreť. Tieto podmienky sú také, že ich vláda nemôže prijať. Oposície v tejto odpovedi osvedčujú sa, že barónovi Bánffyemu neodhlasujú ani indemnitu, ani žiadon iný zákon, že neprivolí k zostreniu stanov snemovne, ktoré vláda navrhla; taktiež žiadajú, aby vláda povedala, kto bude novým ministerským predsedom. Toto preto žiadajú, že sa chcú zabezpečiť, aby aj tento budúci ministerský predseda prijal ich podmienky.

Vláda na požiadavku oposícií dala odpoveď, v ktorej nevyhnutne žiada, aby indemnita, taktiež provisorium vo vyrovnaní a povolenie rekrútov bolo odhlasované terajšej vláde, ktorá zatým odstúpi, prv avšak ešte musia sa stránky dohodnúť, jako budú zostrené stanov snemovne. Od tohoto vláda tiež nechce upustiť, lebo za terajších stanov kedykoľvek 10—20 ablegátov môže zastaviť účinkovanie snemu na mesiac.

Teraz povereníci stránok vyjednávajú straniva odpovede vlády, a chcú nejak protivy vyrovnat.

V nedeľu bol vo Viedni u kráľa na výsluchu minister bonvédstva barón Fejérváry a Koloman Széll. Oba predniesli kráľovi, jako stoja vyjednávania o pokoj, načo kráľ nariadil, aby sa pokračovalo vo vyjednávaniach.

Snemové vakácie. Na stredňajšom zasadnutí snemovne vyslancov navrhol predsedajúci Madarász, aby snem nevydržoval zasadnutia do 16-ho februára. Návrh tento bol jednohlasne prijatý. Skutočne je lepšie, že snem nevydržava zasadnutia do tých čias, pokiaľ otázka pokoja nebude tak, lebo inak riešená. Oposície aj tak nedovolia do tých čias pristúpiť k riadnym pojednávaniam, pokiaľ otázka pokoja nebude riešená. A z toho krajina aj tak nemá nič, že sa na zasadnutiach snemu hlasuje ustavične dľa mena.

Návrh zákona o poplatkoch z odpredávania liehovín. Finančný minister Lukács zadal snemu návrh zákona o poplatkoch platif sa majúcich za vymeriavania liehovín. Tento návrh povoľovanie výmeru liehovín a platenie poplatkov privádza do súhlasu s policajnými, zdravotnými a finančnými záujmami štátu. Návrh dáva právo štátu rozhodovať nad odpredajom vína, ovocného vína, piva a pálených liehovín. Určuje spôsoby vymeriavania, taktiež aj to určuje, komu možno dať právo vymeriavať liebové nápoje a konečne ustáluje poplatky.

Porada liberálnej strany. Liberálna strana vydržovala v utorok večer tak valne navštívenú poradu, na jakú sa málokto pamätá. Ponevác sa vopred vedelo, že na tejto porade ministerský predseda barón Bánffy podá zprávu o politickom rozporenení, sišlo sa vyše pol-treťa sto členov liberálnej strany, ktorí všetci s tou najväčšou oduševnosťou prijali mužné slova Bánffyho a vyslovili mu nezlomnú dôveru.

Ministerský predseda úprimne predniesol, čo a jako sa dialo dosiaľ. Liberálna strana držala poslednú poradu vtedy, keď Koloman Tisza zadal bol známy svoj návrh. Povinnosťou vlády bolo starať sa o to, aby spravovanie krajiny nebolo hatené parlamentárnymi pomerami. Od tých čias sa stav základne nezmenil. Parlament ešte ani teraz není práce schopným, nemáme indemnity, není odhlasovaný návrh o povolení rekrútov, nemáme provisoriuma vo vyrovnaní s Rakúskom, ba snem nemá ani vyvoleného predsedu. Teraz je ale výhľad, že sa z tohoto stavu vymotáme, vláda chce pokoj v záujme krajiny. Zatým oboznámil prítomných s vyjednávaniami o pokoj. Poukázal nato, že je vláda hotová odstúpiť, aby zabezpečila záujmy vlasti, vďačne donesie túto obeť, lebo to není obeť lež povinnosť a ubezpečil shromaždených, že vláda není sobecká, že sa nepridrža moci, jedinou a najsvätejšou námahou jej je to, aby mohla vlasti službu preukazať. — Pri týchto slovách shromaždení tak oduševnene éljenovali, že sa až steny triasly.

Pri vyjednávaniach o pokoj stanoviskom vlády bolo to, aby sa zabezpečila možnosť konštitucionálneho vladárenia, aby konštitúcia Uhorska neutrpela štrbiny, aby zákonom zaručené slobody vlasti našej neboly poškodené

a aby bolo na budúce zabezpečené účinkovanie parlamentu. Na tomto základe vyjednávala vláda s opozíciami. Vláda prijala každý taký návrh, ktorý slúži krajine k dobru a pridžala sa každej takej podmienky, ktorú postavila v záujme týchto cieľov. Zostrenie stanov snemovne z hore udaných ohľadov drží za potrebné, pritom ale nechce zaviesť klotúru. Opätovne prizvukoval, že vláda chce pokoj, v záujme toho všetko spraví, čo spraviť môže v udaných hraniciach. Vyslovil nádej, že vyjednávania o pokoj v krátkom čase natoľko dozrejú, že sa bude možno o nich aj tu dišputovať. Nateraz prosí stranu, aby jeho slová jednoducho v známosť vzala.

Po reči ministerského predsedu nastalo zase oduševnené éljenovanie.

Táto porada liberálnej strany veľmi ochladila opozície. Opozície sa totižto nazdaly, že z liberálnej strany ešte niektorí vystúpia asíce preto, lebo sú náklonní opozíciám viac povoliť, než koľko vláda chce dať a pevne verily, že vystúpenie svoje oznámia na terajšej porade. Tentoraz sa opozície ohromne sklamaly, členovia liberálnej strany do nohy pevne stoja pri boku vlády a nezlomnú dôveru skladajú v nej. O vystúpení zo strany nemôže byť ani reči.

Z Rakúska. Rakúska ríšska rada je na neistý čas, udajne do pozdnej jasene odročená. Nevedeli si s ňou rady, nuž poslali vyslancov jednoducho domov, a teraz bude vláda spravovať Rakúsko na základe 14-ho odseku rakúskej konštitúcie, ktorý dovoľuje, že vláda môže jednoduchým nariadením do života uviesť rozličné ustanovizne, čo potom oznámi snemu, keď bude znovu zvolaný.

KRAJINSKÝ SNEM.

Zasadnutie snemovne vyslancov dňa 4 februára. Po trojdňovom oddychu vyslanci začali dnes snemové porady tam, kde ich v utorok pretrhli, totižto pokračovalo sa v technickej obštrukcii čili v hlasovaní dľa mena. Asíce hlasovalo sa nad tým, či je slobodno Francovi Blaskovicsovi hovoriť pred deaným poriadkom.

Zatým interpelloval Franc *Sima* v záležitosti nádužívaní pri šandorfalvanskej voľbe, ktorých sa dopustil údajne tamojší hlavný slúžny.

Zasadnutie snemovne vyslancov dňa 6-ho februára. So dňa na deň sa očakáva, že kedy už bude raz pokoj uzavretý, lebo jaknáhle sa parlamentárne stránky pomeria, hneď bude koniec terajšej hlúpej komedii, ktorá sa teraz v sneme deň po deň odohráva. Ustavičné hlasovanie dľa mena zunuvali už aj tí, ktorí ho každodenne viackrát ziadajú. Nechejú ale dovoliť, aby sa pristúpilo k voľbe predsedu snemovne do tých čias, kým sa pokoj neuzavrie. A stránky ešte vždy len vyjednávajú straniva pokoja, tak aj dneskajšie zasadnutie vyplnené bolo samým hlasovaním dľa mena.

Zasadnutie snemovne vyslancov dňa 7-ho januára. Ponevác už od ohšieho času nebolo zadané

žiadnej námietky proti zápisnici, dnes k vôli premene Oskár *Ivanka* nebol spokojný so zápisnicou, asíce pozdvihol proti nej tú námietku, že nebola dosť hlasne čítaná, žiadal tedy aby bola ešte raz prečítaná. Nad tým, či sa má žiadosť Ivánkovej vyhoveť, hlasovalo sa dľa mena, proti hlasovalo 118, za opätovné čítanie 8 vyslancov. Zatým predostrel finančný minister návrh zákona o poplatkoch za vymeriavania liehových nápojov.

Ostatná čiastka zasadnutia bola vyplnená hlasovaním dľa mena nad tým, či sa má dovoliť pred denným poriadkom hovoriť niekoľkým vyslancom, ktorí o to žiadali.

Zasadnutie snemovne vyslancov dňa 8-ho januára. Po prečítaní zápisnice hlasovalo sa dva razy dľa mena, načo predsedajúci *Madarász* navrhol, aby snem do 16. februára nevydržiaval zasadnutie. Po prijatí tohoto návrhu interpelloval Franc *Sima* ministerského predsedu, že dal udajne z dispozičného fondu časopisu „Országos Hirlap“ 32 tisíc zlatých. S tým sa vyslanci, želajúc si dobrý odpočinok, rozišli.

V prvý deň roku.

Ján: Pochválen buď Ježiš!

Učiteľ: Až na veky amen! Čo ste mi doniesol Janko?

Ján: Za povinnosť som si držal dnešného dňa ich navštíviť a zavinšovať, aby im laskavý Pán Boh aj tohoto nového roku poprial zdravia, šťastia a hojné Božské požehnanie, tak k nášmu ako aj k blahu ich veľactenej familie.

Učiteľ: Aj ja vám to isté zo srdca vinšujem a veľmi ma to teší, že ste na mňa nezabudol.

Ján: Akože by som zabudol na môjho dobrodincu a druhého dobrého otca mojich dietok. My rodičia, ktorých nás Pán Boh dietkami obdaril, najlepšie si vieme ceniť prácu a zásluhy učiteľa. Ja ich mám len troje, a neviem si s nimi dať rady, a oni keď majú dobre vyše sto, to je dosť len pri tichosti udržať nie ešte k dačomu ich aj naučiť.

Učiteľ: Veru, veru! Takrečeno v potu tváři vyrábaný a dobre zaslúžený je ten náš dosť úskupný chlebič. 50—60 detí učiť je mnoho a nie 120, k tomuto treba nadprirodzené sily aby ich ku dačomu naučil. A čo máme za to? Malú plácu, ktorá sa dnešného dňa iste môže porovnať s plácou nádenníka. Latinské porekadlo hovorí: «Koho Boh chce potrestať, toho učiteľom stvorí.» A ináčej čo nového vo svete?

Ján: Nič takého zvlášaného, chcem sa ale pána učiteľa spýtať, že čo to znamená to latinské slovo «ex-lex», s ktorým sa teraz v novinách často stretávam?

Učiteľ: To latinské slovo «ex-lex» znamená toľko, ako «von zo zákona, mimo zákona alebo lepšie povedano bez zákona.» Že je ale tento výraz na tento čas v novinách nie zriedkavý aj to vám vysvetlím, prečo a načo sa poľahuje. Vláda každého roku pod jaseň predostiera snemu preliminár, krajinský rozpočet tak aj návrh vzťahujúci na assentirovanie mladíkov, aby ho tento udobril, lebo bez udobrenia týchto vláda nesmie ani daň inkassovať, ani krajiara zo štátnej kasy vydať, ba ani mladíkov assentirovať.

Ján: To to to!

Učiteľ: Len pomaly, lebo vaša radosť je prívčasná a podobá sa bylino vyrastenej vo tme, ktorá keď na svetlo príde, celkom uvädne! Vláda aj minulej jasene predostrela tieto návrhy snemu, aby ich udobril. Ale opozícia, ponevác v osobnom nepriateľstve stojí s barónom Bánffym, podala si ruky a usniesla sa na tom, že proti týmto návrhom bude trepať a mlieť do nekonečna, len aby tieto návrhy skrze snem nemohly byť do nového roku udobrené a na tomto základe že ministerský predseda barón Bánffy bude prinútený zadakovať. No ale sa sklámala, lebo vláda usniesla sa na tom, že od nového roku i naďalej bude riadne účinkovať, to jest prijímať a výdavky vydávať, ba aj keď na to príde a bude treba aj assentirovanie povoliť, lebo veď je za všetko zlo neskoršie snemu zodpovedná. Že tedy vláda na svoju vlastnú zodpovednosť sa opovážila aj bez zákona poriadok v krajine udržať, tak túto dobu volajú «ex-lex,» to jest: «bezzákonitým stavom.»

Ján: Budem prosiť pána učiteľa, veď nám takáto opozícia a či strana treba, ktorá nedovoli, aby sme daň platili.

Učiteľ: Veď len nebuďte natoľko málomyslný. Nuž vy sa nazdávate, že keď by opozícia, to jest tejto len dajeda strana prišla na kormidlo, žeby sme nemuseli daň platiť ako teraz, alebo žeby našich mladíkov neassentirovali, ako doteraz?! V tom sa vy veľmi mýlite. To je pravda, že vám by sa taká strana avláda páčila, ktorá by od vás alebo od vášho majetku ani haliera dane nežiadala. Ale kdeže sa takáto krajina nachodí, ktorá by od svojich občanov dane nepožadovala. Pravda nesmiem tajiť, že jest aj takáto a to sú Spojené Štáty americké. Ale čo sa máme čudovať tej krajine, ktorá je skoro so všetkých strán morom obklúčená a tak doplávajúce cudzie lode clom zaokryjú všetky jej výdavky. Takýto štát a jeho občania pravda sa môžu považovať za šťastlivých. Ale vám ukážem aj taký štát, ktorý ešte aj od zápaliek daň inkassuje, aby len mohol svoje výdavky zaokryť, a toto je Francúzsko.

Ako i dieťa má svoju svätú povinnosť proti rodičom a tento zase proti svojmu diefafu, tak má každý občan svoje povinnosti proti jeho vlasti a táto zase proti nemu. Vy by ste tiež patrili medzi tých rimanských plebejcov (občanov), ktorí roku 503-ho pred narodením Krista Pána neboli spokojní s účinkom a výrokami senátu (vlády), ktorý medzi inšim aj platenie dane požadoval a preto odtiahli sa od práce a vzdialili sa na Vrch Svätý. Senát poslal k nim konsula menom Menenius Agrippa, aby ich osvietil a o jeho právnom účinkovaní presvedčil. Tento príjduc ta, nasledujúce podobenstvo im povedal:

«Údy tela, ruky, nohy, ústa, zuby a jazyk shovorily sa, že nebudú viac chovať daromný žalúdok. Nohy riekly, že po potravu nepôjdu; ruky, že potravu do úst neponesú; ústa, že potravu neprijmu; zuby, že potravu neužijú a jazyk že potravu nepohltnie. A čo sa stalo? To, že keď údy svoju povinnosť nekonaly, svojmu povolaniu zadosť neučinily, žalúdok oslabnul — ale za ním oslably aj údy a byly zničené.» Občania rimanskí porozumeli tomuto podobenstvu, navrátili sa, chytili sa znove do práce a takto aj naďalej vždy zodpovedali povinnosťam občianskym.

Ján: I ja začínam porozumieť ich slovám.

Učiteľ: No hľa, sami nahliadate, že sa vec tak má. Krajinská pokladnica podobá sa tomu žalúdku, ktorý keď je plný udržiava veškeré údy tela, to jest všetkých občanov vlasti. Keď by ale občania daň neplatili, a tento žalúdok, to jest túto pokladnicu nenaplnili, klesnú všetky údy a tak vojsko nemohlo by sa udržať proti nepriateľovi; všeobecná bezpečnosť by nič nestála, lebo žandári a policajti nedostali by žold, sudcovia a iní uradníci nemohli by účinkovať, ba ani len učiteľia by neučili, keď by nedostali svoju plácu a tako nastal by v krajine ten najväčší zmätok, aký si ani predstaviť nemôžeme. Dajme Bohu čo je Božie, cisárovi, čo patrí cisárovi a vlasti čo patrí jej! Nazdáte sa snád, že keď by niekto druhý prišiel na miesto terajšej vlády, žeby ten, v krajine všetko na opak obrátil, žeby priviedol krajinu do takého zmätku, jako som vám to práve rozpovedal? Takého človeka niet v Uhorsku. Ktokoľvek prevezme kormidlo vlády, každý bude natoľko dobrým vlastencom, že bude chcieť nielen poriadok v krajine udržať, lež aj na tom bude nástojiť, aby vlasť napredovala. A k všetkému tomuto vyžadujú sa peniaze, ktoré si štát inakšie nevie zaopatriť iba tak, že na občanov vyvrhne a aj doberie daň.

Ján: Veru je ozaj tak! Ďakujem za toto poučenie, pán učiteľ a porúčam ich Pánu Bohu.

Pokoj v sneme.

Keď sa voda svorne s ohňom spojí;
Jahniatko vlk keď začne oblápať;
Medved s volom v jednom pôjdu jarne,
 Vtedy začnem *pokoj* v sneme chápať.

Pokoj v sneme! — *Kto to kedy* videl?!
 Keď parlament je *boj* zásad práva,
Boj náhľadov, túžob, presvedčení.
 V *borbe umov* leží jeho sláva.

Nuž nie *pokoj*, *čestné umu* boje
 Žiada vlasť od *krajinských* zástupcov,
 A s právom, veď jej *vlastné* sú deti;
 I *tak* dosť má *tajných, zjavných* zhubcov.

Nuž bojujte, ale *k* *dobru* vlasti,
 Bojujte, no *vždy* v *prospech* národa;
 Bár jak *kruté* budú vaše boje,
 Chýbať nesmie *vlastenectva* shoda.

Bojujte len, ale *hlavou, srdcom*;
 A nech *srdce* dáva radu *hlave*:
 V *srdci* *sídlí* láska, — láska k rodu
 Nech vedie vás *skutkami* k oslave.

Len bojujte, no *boj* váš nech bude
Čistý od *lsti* a *osobnej zášti*,
 Vystupujte *slušnosťou* zdobení
 A *odení* v *pravdy* práva plášti.

Tak *dojdete* jednúc ku *pokoju* —
 — Ktorý *nie* je bez *slávy príčiny*, —
Samo sebou a *nie* uzavretím,
Zásluhami a *nie* skrze *viny*.

Pozdvihnutie priemyslu.

Jakokoľvek minister orby Ignác *Daranyi* horlí za pozdvihnutie poľného hospodárstva a s týmto spojených odvetví, tak i minister obchodu br. Ernest *Dániel* snaží sa pozdvihnúť *krajinský* priemysel a liečiť všetky tie chyby, ktoré dávna nevšímavosť pokládla v cestu vývinu priemyslu.

Všeobecne cítime potrebu zdravého vývinu *krajinského* priemyslu a k účinkovaniu v tomto smere pozvudzujú *patričných* činiteľov tie elementárne pohromy, ktoré každoročne stihajú naše poľné hospodárstvo. Naša krajina totiž je štátom *agrikultúrnym*, to jest, prevažná časť obyvateľstva zaoberá sa ešte vždy obrábaním pôdy a preto vždy, kedykoľvek stihnú *krajinu* elementárne pohromy, jako *ľadovec*, *povodne*, *prívaly* a *zničia* poľné úrody, *stojíme* hneď na *kraji* hmotného úpadku, lebo hlavný *dôchodok* plynie z *poľného* hospodárstva. Aby teda spôsob nášho vyžitia nezávisel výlučne od *vrkavosti* počasia, o *národohospodárske* polozenie krajiny vážne zaujímaví sa *činitelia* vytkli si za cieľ *pozdvihnúť* a rozšíriť *priemysel*, pri čom berú *náležitý* ohľad na tých, ktorí svojou prácou slúžia *fabrikantom* a robia im možnou *existenciu*.

Následkom tohto minister obchodu br. *Dániel* chytil sa práce *asice* tam, kde to najsamprv bolo potrebné. Ako sa *hovori*: *klin* trafil na *hlavu*. Minister totiž dobre

vie, že „*ryba* od *hlavy* smrdí“ a preto *predovšetkým* rozbúchal *starú* „*Krajinskú* priemyselnú radu.“ ktorá *pozo-* *stávala* zo *samých* úradníkov, ktorí sa *priemyslu* toľko rozumeli ako *hus* do *piva* a namiesto nej tiež pod tým istým menom „*Krajinská* priemyselná rada“ *utvoril* nový *sbor*, do ktorého za *členov* vymenoval jako *poniektorých* smerodajných *fabrikantov*, a *malých* remeselníkov tak i *poniektorých* *robotníkov* aby v *novej* rade bola *zastúpená* každá *trieda*, ktorej *živobytie* poskytuje *priemysel*. lebo len tak môže *Krajinská* priemyselná rada *účinkovať* s *dobrym* *prospechom*, keď *vysluchne* jak *záujmy* *priemyselníka*, tak i *záujmy* *robotníka*.

Členov tejto *obnovenej* *Krajinskej* *priemyselnej* *rady* vymenoval minister obchodu a *títo* *poprvé* *zasadli* v *poradu* v *jeden* *deň* *pominulého* *týždňa* v *ministerstve* obchodu pod *predsedníctvom* *ministra* *Dániela*. Minister *Dániel* v *svojej* *reči*, ktorou *zahájil* *účinkovanie* *Kraj.* *priem.* *rady* *rozprestrel* *svoj* *programm*, *dľa* *ktorého* *chce* *pozdvihnúť* *priemysel* a *rozlúštiť* s *tým* *súvisiace* *sociálne* *otázky*. *Predovšetkým* *prizvukoval* *systematičné* *pozdvi-* *hnutie* *malého* *priemyslu* a *ustálenie* *k* *tomuto* *súcih* *prostriedkov* a *aby* *v* *to* *mohly* *byť* *zahrnuté* *všetky* *od-* *vetvia* *malého* *priemyslu*, *odporučal* *rade* *postarať* *sa* *o* *štatistiku*. *Ďalej* *odporučal* *zaoberať* *sa* *s* *otázkou* *kamen-* *ného* *uhlia* *a* *kovu*, lebo *týchto* *vyšoká* *cena* *hatí* *mnohých*

priemyselníkov v konkurrovaní s cudzozemským priemyslom, jako i otázku *dávania štátnej podpory priemyselníkom*, ponevác sem poťažný zákon onedlho ztratí platnosť a náš priemysel bez podpory štátnej nemôže sa ešte zaobiť. Potom odporúčal preberať otázku *výchovy odborníkov a robotníkov pre domáce fabriky*, jako i záležitosť priemyselných pokusov, ktorá je u nás ešte veľmi na slabých nohách. Minister potom spomenul nutnosť *revisie priemyselného zákona*, ktorý dnes už sotva zodpovedá a reformu obchodných a priemyselných komôr. Zatým minister prejdúc na záležitosti robotníkov v prvom rade poukázal na potrebu zostavenia štatistiky robotníkov, aby sa potom mohlo pristúpiť ku riešeniu otázky zabezpečenia robotníka na prípad *nehody, práceneschopnosti a staroby*. Ku revisii priemyselného zákona treba prichystať sregulovanie doby a jakovosti práce žien a detí a treba sa postarať o dobré rozdelenie oddychov v práci pre robotníkov a zakladanie robotníkom prospešných inštitúcií jako sú sprostredkovanie práce, kasína, čítacie spolky atď. Konečne minister vyslovil svoju nádej, že v tomto smere bude môcť počítať na podporu Kraj. priem. rady a s tým vyhlásil novú radu za utvorenú.

Rada, ktorej predsedom je býv. ministerský predseda a terajší predseda najvyššieho administratívneho súdu Alexander Wekerle zaoberala sa potom so záležitosťou oddychov robotníkov medzi prácou a so záležitosťou sprostredkovania práce, ktoré keď sa založí, bude bezplatné.

Jako teda z reči ministra Dániela vidno, pre krajinskú priemyselnú radu predostrel dobrý program a teraz treba len kus dobrej vôle a chuti všetkých zainteresovaných kruhov, aby sa pekné snahy dľa možnosti čím skôr uskutočňovali.

Tekovský Sv. Kríž, začiatkom februára.

Ctený pán Redaktor!

Po tieto dni vydržoval biskup baňskobystrický, osv. p. dr. Karol Rimely, vo Sv. Kríži, svoje mešiny, z ktorej príležitosti sišiel sa valný počet jeho čitateľov, tak z kňazského jako i zo svetského stavu, aby mu svoje blahoželania vyslovili. Medzi blahoželajúcimi bol i obľúbený krajinský vyslanec nášho okresu, p. dr. Ruffy, ktorý, jako sa v prípitku pri stole povedanom vyslovil, požiadaný bol samým ministrom kultu, jeho excellenciou pánom Wlassics-om, aby jeho osvietenosti p. biskupovi dobropranie tlumočil.

Pri stolovaní, po odznení viac podarených zdravíc, povstal p. biskup, aby sa poďakoval a v priebehu jeho krásnej a významnej reči medzi iným povedal doslovne tieto pamäti hodné slová: „... nekünk az uralkodó pártból tartoznunk kell!“... (my k panujúcej strane *patríť mas-me!*) a to zaiste t m cieľom, aby niektorých, tam

prítomných Iudákov poučil, ktorým smerom sa brať majú a čo je vôľou, ba rozkazom p. biskupa. — Na túto, veľkou dôraznosťou povedanú výpoveď, nasledovalo bromovité „éljen“, len Iudáci zostali, jakoby oparení, lebo si doposiaľ mysleli, že tak p. biskup, jako i jeho správca kancelárie, p. Havran, sú Iudovej strane priazniví, o opaku čoho sa teraz náležite presvedčili.

Nech toto v zuámosť vezmú i Iudáci iných biskupství, jako jeden biskup, hodnostár cirkevný myslí o Iudovej strane, vlastne v ktorom smere ísť máme, ku ktorej strane máme patriť.

Ináč u nás na okolí ticho! Prepíati a obláznení pred tým Iudárski reverendáši sa už s matrikármi bratričkujú, Iud tak očividome neohlupujú a neterrorizujú, oproti mladoženikom už vyzváňaf nedávajú, len ešte na tak rečených „vynaučovaniach“ mladoženikom matriky podpisovať „zakazujú“, a pred svadbami, na kázňach, o čertovej ustanovizni občanského sväzku manželského, halabúšif neprestávajú. — Načo ale Iud už pomaly nič nedáva. Mladoženici *začínajú chodiť ovenčení a podperení* a matriky podpisujú. Čo je ale pri tom najpodivnejšie: *že ešte z nich ani jeden čertami do pekla uchytený nebol.*

Jeden z prítomných.

Kiszueza-Ujhely, dňa 2. februára.

Veľactený Pán Redaktor!

Skorej by sa bol kto smrti nazdal jako toho chýru, žeby Iudový vodca a tatičko Ján Czvincsek následkom vynuovenia inej osobnosti za farára, mestečko naše a svoje verné ovečky mohol opustiť; a vskutku je tomu tak, lebo nám to on sám dnes z kazateľnice od plaču chvejúcim sa hlasom oznámil.

Aby ale dokázaly verné ovečky jeho jak vrele ho milujú a jak ťažko by im padlo od neho sa odlúčiť, hneď v ten samý deň večer išla z 12. údov pozostávajúca deputácia do Nitry k osvietenému pánu biskupovi a nasledujúcu prosbu predostrela pred neho:

Osvietený pane, tatičko náš milý,
My sme pred tvár tvoju zato prileteli
Abys' nám Czvincseka nechal za pastiera;
Tej Iudovej strany veľkého rytiera!
Lebo by nás ináč nemal kto voditi
Derešovi sedať a tam s nami piti
Do bieleho rána a to bez prestania;
Začo buď mu od nás všetch pochvala daná. —
Prítom čoby robil kruh náš katolícky?
Bez neho doista zaspal by na vždycky!
Lebo by nemal kto s nami karty hrávať,
Vinečko a pivo hojne donášavať. —
Vymrel by rach; živosť táto milá, sladká.
Ktorá mesto naše tak velice dotkla,
Že bez nej nemôžeme viacej živi byti,
Ani chudák dereš v stave jestvovati. —
Ktože by odvádzal dietočky do Prahy,
By tam osvojily pánslavské si snahy!
A tak potom príjdúc do vlastiovej milej

Záhubu len snuly ústave zákonnej. —
 O čo fa ešte raz Osvietený Pane,
 Prosíme srdečne, nech sa nám to stane;
 Bo v protivnom páde dáme mu my faru
 V tej dolnej ulici a to v cintorínu. —
 Však sme s telom s dušou len jemu oddaní
 Za tie naučenia, ktoré sme dostali;
 Jako v politike tak aj v iných veciach,
 Vycvičení súce vo skutkoch i rečiach. —
 Známe veľmi krásne slúžnoviec prevádzať
 Cez mosty, lavičky; chrbet im ukázať,
 Kedykoľvek nutná potreba to žiada,
 Bo veď to na vďaku nášmu vodcu padá. —
 Škoda by bola nás o samote nechať,
 Záhubu pripraviť a do súšu vohnať;
 Vtedy nám ľudom odcengá už zvonec,
 Blaženým snom našim a prosbe je koniec!

Zďalšíž to bude mať jaký prajný výsledok, nato
 sme veľmi zvedaví; ale ufame, že nás nebude ďalej bla-
 žiť svojimi ľudárskymi a blúdnymi zásadami.

Zima sa u nás opravdove len včul započala, však
 či ale bude dlho trvať, to len sám Pán Boh vie!

Kováč.

Lisková, dňa 1 februára.

Vysokocentý pán Redaktor!

Dnes sme sa aj my rozpomenuli na prvý február,
 minulého roku, tým viac že sme pred našimi nepriateľmi
 pri živote zostali. Boly to trpké dni pre nás Liskovanov.
 Keď si pomyslíme, ešte nám aj dnes vlasy dupkom stá-
 vajú, že čo musela celá obec pre takých sopliakov pod-
 stúpiť. Kofki sa mnseli so životom rozlúčiť, a kofki budú
 pamätať, kedykoľvek si pozrú na svoju nobu alebo ruku
 pokaličenú. Vzdychny sme si aby nás Otec nebeský chrá-
 nil od takej nehody! Niektorí sa potili na ten deň, iní
 si ale hostinka spravili, že boli od smrti zachránení.
 Násmu Hoffmanovi sme radili, aby sa s jeho celou ro-
 dinou pokrčil pod stôl a pod kanape, tak ako to urobil
 vtedy pred skalami.

Ako v každej obci, tak aj u nás jestvujú tak zvaní
 malí zlodeji. Toto však ani neprestane dotiaľ, pokým
 takých priestupníkov prísne trestať nebudú. Lenže bohu-
 žiaľ u nás je taká obyčaj, že keď sa taký zlodej i do-
 chyť, nuž sa potajomky s ním vyrovnajú. Či je to nie
 ľahkomyslnosť, keď za jednu hlavu kapustnú zaplatí päť
 zlatých a už potom má pokoj. Keď na poly vezme batoh
 trojky alebo snop a potom sa vyrovná na pár zlatých.
 Nemalo by to tak byť; mali by každého takého zlodeja
 súdu oznámiť, nech by ho kráľ. súd pokutoval, potom
 by sa skorej kárali. Takéto reči sa dejú u nás od staro-
 dávna. Statok pustí do farárovho zbožia alebo do uč-
 teľovej trojky, to nič nového, to si naši chlapeci zvykli
 povedať, že to obecné pole. Čo sa ale týchto fašiangov
 prihodilo v jednom dome, to je zriedkavosť; totiž, keď
 matka na dcérinu svatbu chlieb piekla, nuž ho vraj
 z pece ukradli. Dosiaľ toho zlodeja ešte nevypátrali.

Po tieto dni napadlo hodne snahu, a naši občania
 majú bojný zárobok pri vyvážaní dreva, keď pritom aj
 Hromnice dobre pritiaibly. *Liskovan.*

Orava, dňa 5. februára.

Mnohovážny Pán Redaktor!

V šiestom čísle tohoto časopisu som na krátko
 čítal o smutnom chýre, že liptovská obec Veľký Bo-
 brovec padla v obeť požiaru. Ja som bol 2-ho tohoto
 mesiaca tam a s dovolením pána redaktora podávam
 obsirnejšiu zprávu o tomto požiare, prosiac, by túže
 obecnstvu a čitateľom nášho obľúbeného časopisu la-
 skave sdeliť ráčil.

Oheň vypukol z utorku na stredu v noci o pol
 dvanástej hodine zo stodoly Jozefa Fašiang. Gazdina
 totiž v humne rozbila lampáš, krm sa hneď zažal, a
 nakonko v tú noc veľký vetor fúkal, rozniesol sa oheň
 za krátky čas na všetky strany.

Zo spania zbúrení ľudia bežali na ulicu; mnohí
 zostali v dome a — zahynuli. V ten čas sa ešte ne-
 mohlo istotne určiť, koľko ľudí zhorelo; včera vyhrabali
 sedemnásť na uhol zhorených mrtvol z pomedzi spále-
 ných hlavieň. Ešte viac ľudí chybuj, preto je sa čo
 obávať, že títo na popol zhoreli.

Päť chlapov a tri ženy sa tak popálili, že teraz
 ležia na smrteľnej posteli. Jest ešte asi 80—90 popále-
 ných ľudí, ktorých odviezli do susedných obcí; medzi
 týmito sú mnohí, ktorí následkom horúčosti a dymu
 ztratili zrak a oslepli; medzi týmito je aj Martin Trizna
 okresný notár.

Zhorela pošta so všetkými peniazmi, markami,
 tlačivami a asi na 20 tisíc sporiteľnými knižtičkami,
 Jednomu gazdovi zhorelo 700 zl. v hotovosti. Zhorelo
 asi 150 kusov rožného statku, viac koňov, 200 oviec a
 60 ošípaných. Zhorelo 300 domov, 500 gazdovských
 stavov, 200 sypareň so všetkým krmom a zrnom.

Bol som prítomný, keď tie zhorené mrtvoly vy-
 hrabávaly; to ale nemám srdeca opísať. Muž manželku,
 manželka muža, rodičia deti hľadali a poznávali; nárek,
 krik bol srdceolomný. Statok opálený divoko cvála až
 v štvrtom-piatom chotári. Stašný výjav a strašný po-
 hľad je toto.

Z ďaleka prichodia ľudia donášajúce živnosť na
 žobrácku palicu prišlým pohorelcom. Neuman okresný
 notár a Sokol pekár viacej vriec chleba rozdelili. Lit-
 mann gruntovník a veľkostatkár viacej vriec zbožia dal
 zomleť na múku. Podžupan stolice 400 zl assignoval a
 a sbierku po stolici dovolil. Hlavný župan k vysokej
 vláde sa obrátil o pomoc.

Strašne vyzerá len pred pár dňami úbfadná a po-
 riadna obec! Kofki ľudia vyšli na vnivoč pre neopa-
 trnosť jednej ženy! Bože im pomáhaj a zbuď milosrdných
 ľudí, ktorí by spiechali pomáhať týmto pohorelcom. Kto
 chytro dáva, ten dvarazy dáva, a tu je podpora rýchle
 potrebná. *S úplnou úctou Furman.*

BESEDNICA.

Rozprávka o dobročinnnej kráľovnej.

Napísala: Carmen Sylva.*)

Bola raz jedna kráľovná, ktorá mala veľmi dobré srdce. Jej snahou bolo, aby urobila koniec všetkým trápeniam a súženiam na svete. Avšak čím viac robila dobrého, tým väčší rozmnožoval sa počet trápení a súžení. Mala však málo spôsobov, aby mohla podporovať úbohých a biednych; slovom nemohla uľaviť bolesti súžení a jej ruka nemohla vyľiečiť trpiacich ľudí zo všetkých neduhov. Neverila nijak, že Pán Boh stvoril svet s toľkými súženiami a bola presvedčená o tom, že keď by ľudia vedeli najť tomu spôsob, neboli by nešťastní. Odišla do chrámu a tam sa modliła takú skrúšenú modlitbu, ktorej účinok a opovážlivosť ani sama nepredpokladala v tom okamihu. Modliła sa a vzdychala tak ako ostatní, ktorí nemajú ani pochopu o tom, čo by sa stalo, keď by sa ich prosba splnila.

— Bože môj — vzdychala vrúčne kráľovná — keď sa postretnem s nešťastným, nech ho od jeho utrpení zachráni môj pohľad; keď by sa hneď na mňa uvalilo všetko jeho nešťastie

S rozzieleným srdcom odchádzala z chrámu pýtajúca sa sama seba, či ju skutočne Pán Boh vyslyšal? Niekdy sa zdá, že ani Pán Boh nevyslyší našu prosbu... Ten deň sa stalo, že jej prosba bola vyslyšaná.

Na ceste potkala sa s jedným dieťaťom, ktoré v svojom živote ešte nikdy nestalo na nôžky, tak ho vozili v malom vozíčku. Zнала ho dávno a aj chlapec veľmi miloval dobrú kráľovnú. Jako inokedy tak i teraz chytila jeho slabú rúčku a smutným hlasom hovorila mu o jeho blízkom vyzdravení. Oči chlapčeka roztvorily sa na široko a kráľovná tak cítila, ako by ju všetky sily opustily. Zrazu sa dieťa vo vozíčku vesele pozdvihlo: „Jakoby vedel chodiť!“ — zvolá v svojom snení; vstal zo svojho trápneho ložiska a začal bežkať tak, jako by nikdy nebol býval bedárom. Kráľovná s blaženým úsmevom dívala sa na dieťa radostou viskajúce, potom šla domov, uľahla na lúžko a dlhé časy ležala trpiac na lámku. Nechcela prijať žiadneho lieku rieknuv, že ju uzdraví Pán Boh, keď príde na to čas. Tak sa aj stalo.

Od tých čias prevzala každú nemoc ľudí na seba; oslepla, ohluchla, triasla ju zimnica, ale vždy krajšou, čerstvejšou a mladšou vstala z týchto chorôb. Nikdy sa neponosovala.

Čo skoro rozniesol sa chýr o jej zázračnej liečivej sile, — a práve o tom nikdy nehovorila, — a ľudia v zástupoch hruli sa ku kráľovnej a trápili ju svojimi

*) Pod týmto menom píše rumunská kráľovná Alžbeta, ktorá svojou spisovateľskou činnosťou vydobila si už viac diplomov doktorstva od mnohých učených spoločností a univerzít. Myslíme teda, že sa et čitateľom zavďačíme, keď v preklade podáme túto rozprávku, ktorú napísala rumunská kráľovná.

neduhami nestarajúce sa o obeť, ktoré za nich kráľovná prinášať musela. Hovorili, že sa kráľovnej chyť každá nemoc a ona sa predsa toho nechránila, obzvlášť keď bola reč o deťoch.

Tak bolo i s chudobou. Veľmi mnoho vedela vymysleť, aby iným našla prácu; ona už dávno nemala žiadneho majetku, nemala ničoho a ani svoju najskromnejšiu túžbu nevedela si splniť, lebo jej chyboval každý spôsob k tomu. Vzdor všetkej podpore svojho milovaného manžela dostal sa jej za podiel osud Svätej Alžbety; sotva mala viac než jedny šaty.

Jej meno poťahovali tisíce a tisíce ľudí. Každý hľadal si príležitosť, aby sa mohol aspoň dotknúť jej šiat a pohliadnúť do jej tváre, lebo jej oči potešily toho, na koho pohliadly. Od nej odchodiacim nikto nemohol viac uškodiť.

Veľmi ju bolelo, keď ju neporozumeli, keď vyrovnala nejaké rôznice a zato ešte i z vlastného kruhu musela počuť nepríjemné slová. I to zabudla s ľuďmi, lebo na toto mala požehnanú moc, sama však potajme slzila. Chmáry sa však ztratily a kráľovná zvedela, že i duševne musí prevziať na seba zlobu iných. Ľudia zabudli, že zlo páchali proti nej a namysleli si, že ju stále milovali a že nikdy nehovorili o nej zlé. Kráľovná sa len usmiala a jedným mihnutím oka uviedla to u ľudí v zabudnutie.

Jednoha dňa jedna chudobná žena prosila ju: „Najjasnejšia pani moja, moje dieťa umiera. Viem, že máš zázračné uzdravujúce lieky, ktoré i vtedy pomáhajú, keď už žiaden iný liek na svete nepomáha.“

Kráľovná naskutku odišla do skromného príbytku, kde na biednom lúžku zomieralo dieťa. Otvorilo svoje zmútené oči a raz pohliadlo na kráľovnú. Tento jediný pohľad vzbudil v ňom celú silu života; v jeho prsíčkách navrátila sa dušička, jeho zmodralé, studené perny sčervenely a rozohrialy sa; vďačná matka padla k nohám kráľovnej a objímuc jej kolená, vrele ďakovala.

Kráľovná navrátiac sa domov, tak cítila, že nenie teraz tak vysilená ako inokedy; predsa však očakávala, že ju nejaká ťažká choroba, ba snáď smrť napadne. Jak hrozny bol ale jej úžas, keď kráľovná doma zvedela, že jej vlastné jediné dieťa ťažko ochorelo a že už zomiera!

— Pane Bože môj! — vzdychala kráľovná — snáď len túto strašnú obeť nežiadaš odo mňa? To už nebudem môcť znieť!

Marné však bolo každé jej vzdychanie. Marné bolo každé vedecké premýšľanie. Utratila ešte i divotvornú moc svojho pohľadu. Jej syn neotvoril viac svoje oči, ustavične bláznil o utešených anjeloch, kvetoch, pokým zmeravený a bledý neklesol v náručie svojej matky. Zmorená kráľovná, ktorá slziť a žialiť už nevedela, tak cítila, že spráchnivie vo svojom bôli. Počnúc od toho okamihu jako by ju i jej božské dary boly opustily.

Ľudia si hovorili, že ztratila dôveru vo svoje zázračné lieky. Strašné dni zasvitly na úbohú kráľovnú. Prekliala svoj skutok a svoju prosbu. Robila si výčitky, že pre ňu tento strašný úder stihol i jej manžela. Svet

sa jej zdal byť tak tmavým, jako keď by bola naň zahľadla jedna nekonečná noc, ktorá nemá ani jara, ani ovocného stromu, ani spevu vtáctva, jedným slovom ničoho; nič z toho, čo niekedy jej dušu obveselovalo. Ona, ktorá sa nikdy neponosovala, pokým myslela že iných zachráni od trápení, považovala nebo za nemilosrdné a nemala smelosti tešiť sa nad blahom inej matky, ktorú osud zachránil od podobného ziaľu.

Keď sa už dlhší čas potulovala v noci pochybnosti, usnula. Tak sa jej zdalo, že sa dvere otvorily, jej milý syn vstúpil ožiarený a blažený, sadnul si na pokraj jej lúžka, pozdvihol ťarehu bôľu s jej srdca a prinavrátil jej blaho. Potom ziaľným hlasom takto prehovoril:

„Matka moja, neplač! Tak šťastným učinila si ma svojou nekonečnou láskou, jakým by nikdy nebol býval na zemi. Či nie ty otvorila si pre mňa nebo? Bolo mi dopriane, aby sa navrátil ta bez bôľu a hriechov, vďaka buď tvojej obetavosti, oh, matka moja! Neplač! Navždy som s tebou! V svojej viere spáchala si hriech, mysliac, že všetky útrapy sveta môžeš uľahčovať a bola si nútená, pokorená až do prachu, všetky utrpenia precítiť. Svet je taký, jakým ho stvoril Boh: baňou, ohnivou pecou, krátkym priechodom z jedného života do druhého, ako vidíme na zemi. Trpezlivosť, matka moja! Hodina uvítania odbije onedlho; ja naveky stojím pri tebe so svojím leskom a so svojou mocou. Ty sa ešte môžeš potešiť, lebo veríš v budúci život a pretože dobre vieš, že ten čaká na nás všetkých. Smrti niet, len znovuzrodenie, a keby si ty vedela, oh matka, jak pekné je to, s nekonečnou radosťou by si očakávala a netúžila by si po mne. Bieda, choroba, trápenie, nepravosti a zápasenie musia byť na svete! Preto sú, aby sa naša duša nimi prečistila, aby sme pomáhali jedon druhému a aby sme sa smilúvali jedon nad druhým. Preto sú blažení tí, ktorí zo všetkých svojich sil podporujú pomocí potrebných; zem nemožno a ani netreba premeniť v raj, lebo zem je miestom práce, ako hovoria ľudia: „peklo alebo očistec.“

Kráľovná sa prebudila a pokoj znova navrátil sa do jej duše. Mohla sa tešiť a radosť mohla pripravovať iným, ale liečiť, liečiť už viac nemohla! Nemala už viacej túžby; blažene a pokojne žila, pokoj rozosievajúc okolo seba.

HOSPODÁRSTVO.

Hnojenie zeleninárskych zahrád.

Na blízku väčších miest nachádzame vždy väčší počet kuchynských, čili zeleninárskych zahrád, ktoré musia dať do roka dva, štyri aj šesť ráz úrodu, a ju aj dávajú. Výdatnosť úrody závisí ale vždy len od toho, jako zahrady tieto obrábeme. Skoro všetky vedomosti zeleninárskeho zahradníka pozostávajú v hnojení a dobrom obrábaní. Pôda zeleninárskej zahrady musí byť za každým dobre hlboko prekopaná a každoročne dôkladne pohnojená. Kto dá do pôdy, tomu to vráti pôda vienasobne.

K pohnojeniu zeleninárskych zahrád berie sa maštaľný hnoj a kompost. Pre maštaľný hnoj musí byť hnojisko vymurované, aby hnoj mohol byť pohevaný a rýchle zhnul; vedľa hnojiska musí byť nádržka na močovku, aby neodtekala, lebo s ňou by odtekalo najvýdatnejšie hnojivo. Kto môže primiešať hnoju listie alebo rašelinu, ten spraví hnoj ešte výdatnejším, lebo rašelina obsahuje v sebe nielen ztleté čiastky rastlinné, ale obsahuje v sebe aj vlahu, tak že aj za dlhších suchôt udržuje pôdu vlhkosťou. Zahradník si tým, že primiešal hnoju rašelinu, zašporuje mnohé polievacie, lebo rašelina vlhkosť polievania na dlhší čas podrží.

Najlepšie je, keď zeleninárske zahrady na jar hnojíme pri prekopávaní. Nestlaný hnoj môžeme aj na jeseň pridať zahradnej pôdy, aby v nej čím skôr stlel; len na to musíme dať pozor, aby sa takýto hnoj neupotrebil vtedy, keď je pôda premoknutá, a aby sa príliš hlboko nezakopal. Jak vyvezením nestletého hnoja na mokrá pôdu, tak aj príliš hlbokým zaoraním jeho, opozdí sa ztletie hnoja a čiastočne na zkažu vyjde účinok jeho. Dôkladné hnojenie maštaľným hnojom má sa opakovať každé dva roky. Kde je maštaľného hnoja na zbyť, môžu sa ním pokryť niektoré hrady, zvlášte tie, kde je zasadený celer a karfiol; týmto získka nielen pôda, lež zároveň zabráni sa týmto spôsobom aj vzrast buriny. Tak tiež neškodí, keď každej vysadenej rastlinke pri vysádzaní prihodíme ku koreňu kus ztletého hnoja, lebo tým sa poistí a zrýchli vzrast priesady.

Kompost si vie hospodár sám pripraviť. Spravíme na rovine jamu, do nej poznášame kuchynské i poľné odpadky, totiž vňať, chrašť, zhnilé zemiaky, prach s hradskej, smeti, piesok, slamu a túto miešatinu polievajme s časom na čas močom; práve preto najlepšie spravíme, keď sa kompostovna zariadi blízko hnojníka a v poliach, kde je na blízku voda, lebo pilné polievacie je hlavnou vecou. Výdatnosť moču na niektorých miestach ešte neznajú, o výdatnosti tej sa však zahradník presvedčí, keď polieva hrady pri pošmúrnom počasí močom veľa rano alebo po daždi. Na uhorky, kapustu a celer môžeme vziať močovku z polovice s vodou smiešanú.

O jarnom podberaní, t. j. čistení včiel.

Ponevác o jarnom podberaní t. j. čistení včiel včelári sú odchodnej mienky, preto za dobré držím ct. včelárom z mojej skúsenosti o tejto veci na krátko niečo napísať.

Ja dľa mojej skúsenosti nenasledujem tých včelárov, ktorí hovoria, že podberanie t. j. čistenie včiel z jara je škodlivé. Škodlive by to bolo, jestli by sme to nerozumne a neopatrne robili. Ja ale každú jar obyčajne koncom marca včelám podberám t. j. čistím, lebo skrze to, počet rojov si rozmnožím. Pravda, že každý včelár, jestli chce včelám na jar med brať, musí na podnebie vidieku, v ktorom sa nachádza, pilný ohľad brať. A preto najlepšie je včely podberať t. j. čistiť, keď už včely nielen kvetný prášok na nožičkách, lež aj med z vŕby z brezy atď. nosia. Toto čistenie je osožné už aj preto, že

včelár môže plesnivú, zakyslú starú robotu z úla odstrániť a o stave včiel sa presvedčiť.

Robotné včely, keď im med rozumne podberieme, o krátky čas vyňatú robotu novou nahradzujú, do ktorej matka o mnoho radšej vajíčka kladie, nežli do starej.

Slabé ale včely, ktoré sme tuho očistili, vstave sú obsadnúť celú pre mladú im zanechanú robotu, lebo skrze to ich oslobodzujeme aj od moľov, ktorý hmyz obyčajne prázdnu, neobsadnutú robotu v úli rád zaujíma.

Každý ochotný včelár sa môže presvedčiť, že rozumné a na svojom čase čistené včely skoršej sa roja a o mnoho usilovnejšie sú, jako tie, ktorým všetku robotu zanecháme.

Kto by ale včelám hlboko vyrezal med a k tomu snád i hniezdo so založeným červom poranil, mnoho medu vybral, alebo by to ešte vtedy robil, keď včely žiadnej paše nemajú, ten pravda žeby nielen včelám mnoho škodil, lež aj na svojom užtku by mnoho škody utrpel.

Zničená obec.

Strašné nešťastie stihlo Veľký Bobrovec v Liptove dňa 31. januára, jako sme to v predošlom čísle boli už v krátkosti oznámili.

Požiar za veľkého víchra vypukol v stodole Jozefa Fašjanga tak, že jeho manželka šla večer s lampášom do stodoly a tam potknúť sa padla a od horiacej sviece chytila sa slama. Veľký víchor v okamihu rozniešol sa po celej obci, ktorej viac než tri štvrtiny úplne na popol obrátil.

Obeň sa tak rýchlo šíril, že mnohí ľudia ani s vlastným životom utiecť nemohli a hasičská pomoc, ač výdatná zo susedných obcí Trnovca, Pálovej, Mal. Bobrovca, Jalového, Smrečian a Žiarov dokázala sa byť skoro úplne márná. Zhorelo okolo 300 domov a vyše 500 hospodárskych stavísk s obilím, tak že tisíc duší nemá kde by hlavu sklonilo.

Na druhý deň rano poskytoval V. Bobrovec prežalostný obraz, z domov a chalúp pozostávaly len hromádky horiaceho dreva a von z obce stály zástupy na žobrácku palicu privedených pohorencov horko nariekajúce nad ťažkým navštívením Božím a iní v srdcelomnom náreku hľadali svojich príbuzných.

Obete, ktoré v tomto strašnom požiari nevedeli si svoj život ratovať, sú počtom osemnásť nasledovné: Martin Kubala 60ročný; Zuzanna Kuna rod. Machaj 54ročná; manželka Petra Mašuru rod. Anna Uhrín a jej polročný synček; Magdalena Kapitáň rod. Trizna a jej dvoje detí (4- a 2ročné); Anna Rusina rod. Mašura a jej 17ročná dcéra Klementína i s dvoma menšími deťmi; manželka Jána Blahútku 42ročná; 18ročná dievča Zuzanna Mašura a Ján Rafáč 5ročný chlapec. Našli krem týchto ešte 2 ženské a jednu detskú mrtvolu, tieto však nemajú k poznaniu. Krem týchto mnohí utrpeli ťažké popáleniny a mnohí ztratili zrak, medzi týmito je i okresný

notár Martin Trizna. Z ranených dve osoby na tretí deň zomreli, a ešte niektorí zápasia so životom a smrťou.

Z dobytky a hydiny zhorelo tiež mnoho kusov. Asi 180 kusov ľichvy, asi 80 koňov, okolo 200 oviec a 60 ošípaných. Počet zhorenej drúbeže: husí, sliepok, kačiek nemožno ani určiť. Zhorelo mnoho krmu, zbožia, ztrovy v stodolách a na poštovom úrade zhorelo cenných papierov a bankoviek v hodnote asi 20.000 zlatých.

Škoda je tým väčšia, pretože poistené bolo málo, sotva desiaty gazdovia. Nateraz škoda ešte nie je určená, ale sa ráta vyše štvrt milliona zlatých.

Strašnú biedu nešťastných Veľkobobrovčanov nemožno ani opísať. Mnohí sa chytili žobráckej palice a pošli svetom hľadajúce dobré srdcia.

Nešťastníkom poskytli prvú pomoc obyvatelia zo susedných obcí. Móric Neumann notár z Okoličného a pekár Eduard Sokol rozdali viac vriec chleba. Statkár Samuel Littmann dal zomieť niekoľko vriec zbožia, z ktorého napiekli chleba pre hladujúcich. Podžupan lipovskej stolice Paľugyay dal vyplatiť pohorelcom 400 zlatých, čo okamžitú podporu. Aj za tento obnos nakúpili chleba a potraviny pre hladujúcich. Hlavný župan Ludvík Kürthy obrátil sa na ministra vnútra aby vyprostredkoval čím väčšiu podporu. Vyslanec okresu Peter Matúška ale v hlavnomestských kruhoch vyvíja akciu, aby sa sbierali milodary pre nešťastných pohorencov, ku čomu tiež sám prispieje dľa svojej možnosti.

Úbohí Bobrovčania sú úplne na mizine. Zhorelo im všetko. Preto každého, kto pomocou príspeť môže, už či to grošom, ztrovou, obilím alebo odevom, vrele prosíme, aby svoj milodar zaslal rovno na *podžupanský úrad v Lipt. Sv. Mikuláši*, ktorý s vďakou prijme každý milodar pre úbohých nešťastníkov a im to dľa potreby rozdelí.

CHÝRNIK.

Vyznačenia. Jeho veličenstvo kráľ drovi Francovi Nagyovi, drovi Gustávovi Schwarzovi a drovi Benjamínovi Zsögödovi profesorom na právnickej universite v Budapešti, jako i vyslancovi Arminovi Neumannovi udelil hodnosť uhorského dvorného radcu.

Zdravotný stav pápeža. O zdravotnom stave pápeža Leva XIII. opäť rozniešly sa znepokojujúce chýry. Jeho dvorný lekár dr. Lapponi ale, ako z Rímu oznamujú, osvedčil sa, že chýry o nemoci pápeža sú prehnané. Sv. otec zachrápnul a preto nútený bol ľahnúť si do postele, horúčku však nemá; odhliadnuc od malého prechladnutia hrdla dosť dobre sa cíti a sám vybavuje bežné záležitosti.

Cirkevné vymenovania. Za farára do Nového Mesta nad Kysucou vymenovaný je nitriansky kaplán Koloman Szmid a na tohto miesto belušský kaplán Anton Czeizel.

Gróf Juraj Caprivi zomrel. Gróf Juraj Lev Caprivi, generál a bývalý kancellár nemeckej ríše, ktorý prvý zaujal miesto po železnom Bismarckovi, zomrel dňa 6. t. m. v 68. roku svojho života v Crossene na svojom panstve. Jeho smrť vzbudila po celom Nemecku hlbokú sústrasť.

Ministerské nariadenie. Minister osvety vydal nariadenie, aby tí štát. učitelia, ktorí majú nároky na piatoročný vekový príplatok, na toto poľahujúce sa svoje prosby najpozdnejšie do konca februára cestou administratívnych výborov stoličných predostreli ministerstvu osvety.

Pamiatka víťazstva honvédov. Obyvateľstvo mesta Iglova pekným spôsobom zasvätilo polstoročnú pamiatku víťazstva čiat honvédskeho generála Guyona, ktoré dňa 2. februára r. 1849 odrazily nápad cisárskeho vojska, ktoré chcelo dobyť mesto. Slávnosť počala sa mimoriadnym valným shromážením zastupiteľstva, na ktorom mešťanosta Folgens povedal peknú slávnostnú reč. Po shromážení tiahlo obecnstvo ku honvédskemu pomníku, ktorý bohate ovenčili pri speve školskej mládeže. Pochod potom tiahnul na hrobitov kde spoločný hrob hrdinov tiež ovenčili. Tu mestský hl. notár Schnivecz povedal podarenú reč. Pekná slávnosť skončila sa odspievaním „Himnusza.“

Katolícka fara v Turanoch. Jako sa dozvedáme, baňskobystrický biskup Karol Rimely vážne zaoberá sa myšlienkou postaviť v Turanoch (turč. st.) plebaniu, ku ktorej prispieť hotový je i svojou štedrou rukou. Plebaniu žiadajú si i sami Turanci bez rozdielu náboženstva, i bo hotoví sú ku stavbe potrebný materiál zdarma vozit. Možno že i patrónat prispeje pomocou.

Barossova základina. Jako známo, vdova Gabriela Barossa rod. Karola Sipeky a vyslanec Koloman Brázay na 3000 korún vykrúhili ten obnos, ktorý ostal po stiahnutí trov sochy postavenej na pamiatku železného ministra a po odovzdaní 25.000 zlatých sirotám Barossovým. Tento obnos manipulovať bude od týchto čias minister vnútra čo základinu Gabriela Barossa a jeho úroky každoročne v deň smrti Barossovej vydá jednému chudobnému a usilovnému žiakovi beluúskej (trenčianska stol.) školy na pletenie košov, ktorý zároveň učinil náležitý pokrok v štátnej reči. Keď by spomenutá škola prestala, úroky základiny obrátia sa na podporovanie jedného dobrého trenčianskeho priemyselného pomocníka.

Súboj lipťovského župana Ludvik Kürthy, hlavný župan lipťovskej stolice mal po tieto dni súboj s husárskym poručíkom Mikulášom Justhom. Súboj, ktorý odbýval sa na šable, skončil sa s poranením Justha. Príčina súboju bola škriepka.

Železnica z Trenčína do Bošian. Stavba tejto železničnej čiar je už zabezpečená, lebo minister kuppetva povolil potrebnú ešte štátnu subvenciu. Stavanie železnice bude stáť 2,340.000 zl., z ktorej summy 71.000 zl. zaokryté bude akciami. Železničnú čiaru vystavia pravdepodobne ešte tohoto roku.

Arcibiskup zomrel pred oltárom. Arcibiskup Rossi tieto dni slúžil omšu v Genue tamojšom veľkom chráme a zrazu ranený mŕtvicou potočil sa a mŕtvý klesnul na schodky oltára. V obecnstve smutný prípad urobil hlboké vzrušenie a nad neočakávanou smrťou arcipastiera javí sa všeobecná sústrasť.

Oprava kalendára. V Paríži počas svetovej výstavy budúceho roku zasadne kongress hvezdárov, ktorý chce rok podeliť na 13 mesiacov. Z týchto dvanásť malo by po 28 dní, trinásty mesiac ale v obyčajnom roku 29, v priestupnom ale 30 dní. Každý mesiac pozostával by tedy z úplných štyroch týždňov, z čoho nasleduje, že ktorým dňom počal by sa rok, na ten deň by padnul 8., 15. a 22. deň každého mesiaca a tak ďalej jednotlivé dni mesiacov pripadly by na ten istý deň týždňa. Na príklad: Keď sa rok počne nedeľou, nuž na nedeľu pripadne nielen 1., 8., 15. a 22. január, lež i na tie isté dni februára, marca, apríla atď. Na pondelok pripadlo by 2., 9., 16. a 23. januára, februára, marca, atď., na utorok 3., 10., 17. a 24. januára, februára, marca atď. Pravda mnoho vody potečie ešte dolu Váhom, pokým sa to uskutôči.

Nebezpečná strelba na poslednú počesť. Po tieto dni pochovávali v Budapešti generála Richarda Gelicha a vojsko: jeden odiel pechoty, husárov a kanonírov, vyrukované vzdať generálovi poslednú počesť, rozostaviac sa v Budíne na „Vérmező“, dalo salvu. V strelbe pušiek a kanónov strašne zarachotil jeden výstrel z dela a prítomní vojenský hodnostári hneď tušili, že to musel byť ostrý nábitok. A skutočne delo bolo ostre nabité, ale na šťastie slabé, lebo guľa padla v dialke asi 500 metrov a vrazila do múru jednej malej talianskej krčmy na Kristína körúte, ale mnoho škody nenarobila. Stará kréma tak sa otriasla, že v nej sediaci „štamgasti“ Taliani poľakaní vybehli von na ulicu mysliac že je zemetrasenie. Veliteľstvo delostreleckej divízie zaviedlo prísne vyšetrovanie a je pravde podobné, že niektorý delostrelec rekrút z nevedomosti miesto slepého nábitku vzal z voza pre municiu ostrý nábitok. Po trápnom výjave vojsko odmaširovalo a pohrab generála Gelicha odbavil sa v poriadku.

Spadol do hrobu za svojou matkou. V obci Sákul (krassó-szörényska stol.) pochovávali tieto dni manželku rumunského popu Aurela Spatana a keď spúšťali rakev do hrobu, štrnásťročný syn zosnulej náhodou šmíknul sa a dolu hlavou padnul do hrobu. Spúšťaná rakev bola by chlapca zadlávila, ale hrobár: ju znova rýchle vytiahol a chlapca vyslobodil. Prípad tak účinkoval na skormúteného manžela a na matku zosnulej, že oba bez seba klesli na kraj hrobu. Na pohrabe prítomný lekár prebral síce zamdletých, ale ovdovelý popa dostal od rozčulenia zimnicu a stav jeho je povážlivý.

Neopatrnosť. Minulé dni Štefan Botan z Kráľ. Lehoty viezol sa do Hrádku a na ceste spadol s voza a zlomil si nobu. Ťažko raneného doviezli do nemocnice v Lip.-Sv. Mikuláši.

Pohrab bulharskej kňažny. Pohrab bulharskej kňažny Marie Lujzy odbavoval sa v Sofii v stredu dňa 8. t. m. za skvelých smútočných slávností. Rakev uložená bola v katolíckom kostole, z kadiaľ po dvoch dňoch odviezli ju do Filipopolisu, kde ostane v chráme pokým nepostavia mauzoleum. Na pohrabe nášho kráľa zastupoval arciknieža Leopold Salvator, ktorý po pohrabe s tam prítomným srbským exkráľom Milanom odcestoval na dvojdnový pobyt do Belehradu.

Knieža Alfred Koburg, bývalý dôstojník nemecký a nástupca sasko-koburgského trónu zomrel v 21. roku svojho života v Merane. Hovorí sa, že mladý knieža zomrel následkom pokusu samovraždy, ktorú mal spáchať preto, že ho nemecký cisár najprv urlaboval, potom ale k inému pluku preložil za to, že bol členom jedného klubu v Berlíne, v ktorom sa páchajú najväčšie lotrovstvá a kde len v jednu noc bol knieža prebral vyše stotisíc zlatých.

Požiare Vo Veternej Porube (v Liptove) vypukol tieto dni požiar, ktorému padlo za obeť osem domov s pobočnými staviskami. — Vo Zvolene dňa 30. januára v noci vypukol požiar, ktorému päť domov s pobočnými staviskami padlo za obeť. Len hasičskej pomoci možno ďakovať, že sa požiar nerozšíril. Škoda obnáša 20—25 zlatých. — V Novej Pešti vypukol oheň v lejárni Jána Eugla, zápríčinac veľkú škodu. Požiaru padnú za obeť ľudské životy, lebo strážnika Jozefa Baruša a jeho manželka, ktorý si tiež namiesto stráženia ľahnul spať, ač boli hasičmi vynesení z horiaceho domu, utrpeli také popáleniny, že sotva ostanú pri živote.

Biedný život. V Budapešti na oznamenie policia našla v jednom dome jedného veľmi schudnutého chlapa, ktorý už od štyroch dní nič nejedol. Zúfalý človek rozpovedal, že je on Vincent Boldizsár, pred rokmi slúžil v Salzburgu jako železničný úradník ale tam zo žiarlivosti usmrtil svoju nevernú milenkú, za čo si odsedel šesť rokov žaláru. Potom vyhlásil, že chce zomrieť hladom, lebo jako trestaný človek nikde nemohol dostať zamestnanie. Policajti dali doniesť nešťastníkovi teplého jedla ale Boldizsár nechcel nič prijať vyhlásiac, že keď ho v tom teraz prekazia, usmrť sa neskôr. Ponevác nešťastný človek zdá sa byť pomäteným, dali ho odviezť do blázince.

Oklamali ju. Ku ševkyni Marii Mahrovej v Prešporku prišla tieto dni jedna pani s jedným asi 18ročným dievčaťom a rozpovedala jej, že túto svoju dcéru chce dať vynútiť šif a preto rada by ju tam u nej i v koste nechala. Potom jej dôverne pošeptala, že je dievča nezakonnou dcérou jedného bohatého grófa, ktorý ihneď na polroka vopred vyplatí za byt a celé zaopatrenie dievčata, potrebuje ale 50 zlatých aby mohla odcestovať do zemplinskej stolice ku grófovi pre peniaze. Mahrová sadla na lep, dala jej päťdesiatku, dáma odcestovala a na druhý deň keď mala Mahrová v meste robotu, údajná dcéra údajného grófa ukradla úbohej švajdlene 170 zlatých a všetky šperky. Prešporská policia teraz obe ženské kurventuje. Sú to nebezpečné šudierky, ktoré podobným spôsobom už viackrát oškodily ľahkoverných ľudí.

Pre pár slivák. Lanského roku urodilo sa toľko slivák, že ich ovocinári nemali ani kde podieť a predsa pre pár slivák stala sa skoro vražda. Asiže lanského roku v októbri, keď slivky dozrievajú, vyšla manželka Jána Miklasa hospodára v Horňom Srnji (trenč. st.) so svojimi dcérami Mariou a Annou na svoju rolu, ktorá bráničila s roľou gazdu menom Červenka, triasť slivky. Niekoľko strasených slivák padlo na roľu Červenkovu a manželka Jána Červenku so svojimi dcérami Karolinou a Terezion začaly padlé slivky sbierať v tom presvedčení, že čo na vlastnej roli najdú, to im patrí. Medzi ženskými povstala zvada, na čo dobehol ku nim Ján Červenka so svojim priateľom Fabianom Tomišom a vyzvali Miklasovú aby sa vzdialila a aby nabudúce koniec bol učiný všetkej zvade, Červenka sekerou začal obtínať nad svojou roľou visiace konáre slivkového stromu. Keď toto Miklas spozoroval, bežal domov pre pušku, potom namieril na Červenku, a spustil kohútik. Ale puška zohala. Miklas nasadil novú kapslu, strelil a ranil Fabiana Tomiša na blave a na krku tak že nešťastný človek ležal dlhší čas nemocný. Vec bola oznámená vrchnosti, a trenčianska kráľ. súdna stolica teraz odsúdila Jána Miklasa pre pokus vraždy na 8 mesiacov väzenia, Miklasovú a jej dcéry ale pre rušenie verejného poriadku na 3 zl. pokuty.

Samovražda. Úradník pri budapeštianskej policii. Franc Szalavszky, brat trenčianskeho fíšpána Júliusa Szalavszkého a trenčianskeho stoličného fiškusa Pavla Szalavského strelil na seba pred Rochussom a prv než ho doniesli do nemocnice, dokonal. Za príčinu udáva sa jeho nevyliciteľná choroba, pre ktorú pred pár rokmi bol musel opustiť svoje kapitánske miesto pri Dunajskej paroplavebnej spoločnosti, od ktorých čias ho jeho brat fíšpán i peňažite každý mesiac podporoval.

Chcel byť rychtárom. V aradskej obci Gurba Teodor Csizsmás tušil, že ho viac nevyvolia za rychtára a preto pobúriac svojich prívržencov ozbrojil ich sekerami a čakanmi a tak s nimi napadnul obecný dom. Notár Aurel Papp len horko-ťažko utišil ľud, ktorý sa i rozišiel, pozdejšie okolo polnoci ale zas sa ľud shromáždil a tiahol pred obecný dom, kde sa predstavenstvu vyhrážali. Notár zavolať z Borosjenóva žandárov, ktorým sa i pošťastilo zástup výtržníkov rozohnať. Žandarmeria chytila 30 ľudí, proti ktorým zaviedli prísne vyšetrovanie.

K U O B R Á Z K U .

Radosť dedkova.

V kruhu svojich vnúcat starý dedko varuje svojho najmladšieho. Matka maličkého má prácu a starý dedko jej pomáha tým, že vzal na svoju starosť najmladšieho vnúčka a staršie svoje vnúcatá udržuje slovom, aby matičku svoju nehatily v práci. Toto je dedkovi najväčším potešením, keď môže svoje vnúcatá zabaviť a ich radostou sám seba potešiť.

K OBVESELENIU.

Nedorozumenie.

Gróf: „Je pravda, pán barón, že sa nemoc vášho strýca včera tak zhoršila, že sa môže každým okamihom dostaviť smrť?“

Barón: „Áno, som pripravený na všetko!“

Gróf: „Ach, domieval som sa, že dedíte len polovicu!“

Podľa toho.

A.: „Hm, hm! Váš strýc tedy zomrel vo veku osemdesiatich rokov. Mal ešte úplne v moci všetky svoje duševné sily?“

B.: „Dosaváď nemôžem riečiť, lebo jeho závet nebol ešte dosaváď otvorený!“

ODKAZY REDAKCIE.

Pani „Radošinka“. Srdečne ľutujeme, že zaslané práce nemôžeme uverejniť. „Ohlas“ je nie pre ľud, metaforicky v ňom sa nachádzajúce sú pre ľud nesrozumiteľné; v celom nieto jednotnej myšlienky, okolo ktorej by sa vrtely zápalisté vlastenecké výrazy. Ostatne celý obraz je prítmavý. Osud našej vlasti sa následkom obštrukcie nezhoršil natoľko, žeby sme museli už zúfať nad budúcnosťou našou. Pár krikľúňov nemá toľko moci, žeby Uhorsko priviedli do prepasti smutnej skazy.

Báseň „Stojí Budín“ tiež nemožno uverejniť. Dobrú báseň môže napísať iba ten, kto má, popri vhodnej myšlienke, aj patričnú reč úplne v moci. Zvlášte pri veršoch treba ľudu srozumiteľnú reč upotrebovať, lebo mácej ani najkrajšia myšlienka nemá žiadneho účinku.

Čo sa týče Thalesových odpovedí, z tých sú niektoré dobré, a prípadne ich upotrebíme.

Budúce prosíme viac reálneho života sa pridržať, fantastické myšlienky nie veľmi sa hodia do časopisu, hlavne pre ľud určeného.

Pánu *„dopisovateľovi z Nem. Lupče“*. Zaslaný dopis bude v budúcom čísle uverejnený.

Cena potravných článkov.

Budapešť, 5. febr.

V budapeštianských tržniciach predávaly sa podrobne nasledovné potravné články za tieto priemerné ceny:

Mäso: *Hovädzina* predok 72, zadok 74, polievková

76, jazyk 75, obličky, ľadviny 90, čistené 220 krov za 1 klgr. — *Baranina*: predok 38, zadok 48 krov za 1 klgr. — *Telacina*: 72, lopatka 80, stehno 90 krov za 1 klgr. — *Bravčovina*: 58, stehno a lopatka 64 krov za 1 klgr. — *Šunka*: pražská 95, košická 000 krov za 1 klgr.

Masť: *Sviňská* 60 krov, loj 60 krov, slanina ku roztopeniu 57 krov a husacia masť 130 krov za jeden kilogramm.

Drúbež: Za jednu kura 90, sliepku 120, kohúta 120 krov. Za jednu tučnú kačku 150, za tučnú hus 400 krov. — *Očistená drúbež*: kura 75, sliepka 95, kapúň 100 krov, hus 350 (za jeden klgr. 60 krov), morka za 1 klgr. 57 krov, a kačka za kus 150 krov.

Vajcia: Ku vareniu väčšie 38 kusov za 1 zl., menšie 15 kusov za 40 krov, ku čaju 5 kusov za 20 krov.

Ryby: *Kapor* 100, *sumec* 100, *štuka* 80, *zubáč* 140 *jesater* 200, *okúň* 70 krov za 1 klgr.

Rozličnosti: *Maslo gazdovské* 95, ku čaju 125 krov za 1 klgr. *Brindza* 24 krov za kilo. — *Smotana* 28 krov za liter. — *Pár holubov* 50 krov, *divá hus* 110, *divá kačka* 100, *jarabica* 100 krov za kus. — *Zajac* za kus 1 zl. 50 krov. — 1 klgr. *divej svine* 50 krov, *srny* 75 krov.

Múka: *Pšeničná múka* predávala sa za tieto priemerné ceny:

číslo:	0	1	2	3	4	5
zlat.	16.60	16.00	15.40	14.90	14.10	13.50
číslo:	6	7	7½	8		
člat.	12.30	10.20	8.00	5.70		

Pšeničné otruby drobné po zl. 4.20, hrubé po 400.

Zeleniny: *Zemiaky ružiaky* zl. 2.00—2.20, *žlté* zl. 2.40—2.80, *rožky* zl. 3.00—6.00, *biele* zl. 1.20—1.35. za metr. cent *Kapusta* (v hlávkach) zl. 3.00—6.00 m. c. *Cibuľa* zl. 3.00—5.50 m. c. *Zeler* 100 kusov zl. 1.00—1.50.

Strova: *Hrach domáci* 7—15 kr., *čistený* 13—15 krov za klgr. *Šošovica*: domáca 7—9 za klgr. *Riža* 10 krov za kilo.

Chlieb: miestny od pekára biely 13—18 krov, čierny 11—14 krov za kilogrammu.

Budapeštianska bursa s úradným značením cien dňa 5. februára.

Obilie	Jakosť dla hekt.	Za 100 kilogr.		Cenné papiere	Peniaze	Tovar	Cenné papiere	Peniaze	Tovar
		od	do						
Pšenica banátska	75—80	9.80	10.55	Štátny dlh.			Prvá uhor. poisť. spol.	3310	3360
peštianska	75—80	10.00	10.65	Uhorská zlatá renta 4%	119.50	120.00	Pešt. uh. kupec. b.	1470	1473
stolnobebrádska	75—79	10.00	10.60	„ korunová renta 4%	97.85	98.35	Pešt. prvá vlast. sporiteľňa	8050	8150
Raž (žito)	70—72	7.95	8.00	Uhorské regálové úpisý 4½%	100.60	101.60	Šalgó-tarjánska baňa na uhlie	655.00	637.00
Jačmeň na krm.	60—62	6.10	6.40	„ premiové úpisý	160.00	161.00	Záložné listy.		
na pátku	62—64	6.70	7.50	Uhorská tisisko-segedínska požička 4%	138.60	140.00	Uhorského pozem. úverkového ústavu 4%	26.75	27.75
na várku	64—66	7.70	8.50	Uhorská žel. požička 4½% v zl.	120.00	121.00	Uhorského úver. záložného ústavu 4½%	109.95	101.00
Ovos	39—41	5.80	6.15	„ vyvážkové úpisý 4%	96.25	97.25	Uh. úver. ústavu s prémieou 4%	121.00	122.00
Kukurica	73	5.50	5.60	Spoločná požička v bež. peniazoch 4½%	101.25	101.75	Peniaze.		
Proso	—	4.25	4.50	Žreby.			Cisársky dukát	5.69	5.74
Repica	—	11.50	12.50	Spolku „Jó szív“	3.20	3.70	Dvadsať-frankovník	9.55	9.59
Ďatelínové semá, luc.	—	42.—	54.—	Uhorského „Červeného križa“	9.00	9.50	Nemecká ríšska marka	58.90	59.10
„ červené	—	41.—	45.—	Rakúskeho	20.00	20.90	Striebro	—	—
Sviňská masť peštianska	—	55.00	55.50	Bazilika	6.00	6.50			
„ vidiecka	—	—	—						

Platný od 1. okt. 1898.		Vozný železničný poriadok.				Platný od 1. okt. 1898					
Párkány-Nána—Léva. Léva—Garam-Berzence.						Garam-Berzence—Léva. Léva—Párkány-Nána.					
Stanice.	triedy	osobný vlak I-III.	miešan. vlak I-III.	osobný vlak I-III.	miešan. vlak I-III.	Stanice.	triedy	miešan. vlak I-III.	miešan. vlak I-III.	osobný vlak I-III.	miešan. vlak I-III.
Párkány-Nána	ind.	5:35	9:05	4:05	—	Garam-Berzence	ind.	—	4:25	—	12:30
Kőhid-Gyarmath	»	5:52	9:22	4:23	—	Jálna	»	—	4:33	—	12:38
Kéménd	»	6:07	9:37	4:39	—	Saskó-Váralja	»	—	4:44	—	12:49
Bény	»	6:19	9:49	4:52	—	Garam-Szt.-Kereszt	»	—	5:01	—	1:06
Csata	érk.	6:31	10:01	5:05	—	Geletnek-Szklénó (Sz.-für.)	»	—	5:24	—	1:26
Oroszka	ind.	6:47	10:27	5:29	—	Szénásfalu-Vihnye (V.-für.)	»	—	5:35	—	1:34
Garam-Damásd	»	6:57	10:37	5:39	—	Zsarnóca	»	—	6:02	—	2:00
Zeliz	»	7:09	10:50	5:52	—	Zsarnóca-Fűrészmalom	»	—	*6:07	—	*2:05
Nagy-Salló	»	7:36	11:18	6:20	—	Garamrév	»	—	*6:14	—	*2:12
Alsó-Várad	»	7:53	11:35	6:37	—	Rudnó	»	—	6:30	—	2:23
Léva	érk.	8:10	11:52	6:54	—	Ujbánya	»	—	6:45	—	2:40
Nagy-Koszmály	»	8:20	—	—	7:14	Garam-Szt.-Benedek	»	—	7:16	—	3:11
Kovácsi	»	8:46	—	—	7:30	Kovácsi	»	—	7:27	—	3:32
Garam-Szt.-Benedek	»	9:04	—	—	8:19	Nagy-Koszmály	»	—	7:38	—	3:36
Ujbánya	»	9:25	—	—	8:57	Léva	ind.	5:05	—	9:45	4:25
Rudnó	»	9:30	—	—	9:08	Alsó-Várad	»	5:23	—	10:03	4:50
Garamrév	»	*9:41	—	—	*9:20	Nagy-Salló	»	5:46	—	10:26	5:17
Zsarnóca-Fűrészmalom	»	*9:47	—	—	9:29	Zeliz	»	6:08	—	10:49	5:51
Zsarnóca	»	10:00	—	—	9:54	Garam-Damásd	»	6:20	—	11:01	6:04
Szénásfalu-Vihnye V.-für.)	»	10:13	—	—	10:12	Oroszka	»	6:31	—	11:11	6:23
Geletnek-Szklénó (Sz.-für.)	»	10:19	—	—	10:33	Csata	»	6:38	—	11:18	6:32
Garam-Szt.-Kereszt	»	10:37	—	—	11:08	Bény	»	7:09	—	11:36	6:57
Saskó-Váralja	»	*10:44	—	—	11:18	Kéménd	»	7:20	—	11:47	7:10
Jálna	»	10:53	—	—	11:29	Kőhid-Gyarmath	»	7:33	—	12:00	7:25
Garam-Berzence	érk.	11:00	—	—	11:37	Párkány-Nána	érk.	7:49	—	12:17	7:43
Tót-Megyer—N-Bélicz. N-Bélicz—Privigyé-Bajmóc.						Privigyé-Bajmóc—N-Bélicz. N-Bélicz—Tót-Megyer.					
Stanice	triedy	osobný vlak I-III.	osobný vlak I-III.	osobný vlak I-III.	osobný vlak I-III.	Stanice.	triedy	osobný vlak I-III.	osobný vlak I-III.	miešan. vlak I-III.	osobný vlak I-III.
Tót-Megyer	ind.	3:55	11:55	4:10	7:20	Privigyé-Bajmóc	ind.	4:05	—	11:35	4:55
Annamajor	»	*4:06	*12:06	*4:21	*7:31	Koós	»	4:17	—	11:49	5:07
Nagy-Surány	érk.	4:17	12:17	4:32	7:42	Nyitra-Novák	»	4:30	—	12:06	5:19
Ondrohó	ind.	*4:33	12:39	*4:48	8:02	Nemes-Kosztolány	»	4:48	—	12:29	5:34
Komjáth	»	4:45	12:51	5:00	8:14	Nyitraszeg	»	4:59	—	12:44	5:45
Nagy-Kér 6. sz. ór.	»	*4:59	*1:05	*5:14	*8:28	Oszlány	»	5:07	—	12:55	5:53
Ivanka	»	5:17	1:23	5:33	8:47	Nagy-Ugrócz	»	5:18	—	1:18	6:05
Nyitra	érk.	5:34	1:40	5:50	9:04	Simony	»	5:25	—	1:27	6:12
Kajsza 10. sz. ór.	ind.	5:50	*1:56	6:06	—	Nagy-Bélicz	érk.	5:34	—	1:38	6:21
Sarluska-Üzbégh	érk.	5:59	2:05	6:15	—	Nagy-Bélicz	ind.	5:39	—	1:53	6:36
Vicsap-Apáti	ind.	*6:18	*2:25	*6:34	—	Kis-Bélicz	»	*5:42	—	*1:57	*6:40
Szomorfalú	»	6:28	2:35	6:44	—	Nyitra-Zsambokrét	»	5:52	—	2:06	6:49
Nyitra-Ludány	»	6:51	3:02	7:07	—	Chynorán 15. sz. ór.	»	5:59	—	*2:12	*6:55
Nagy-Tapolcsány	»	7:15	3:25	7:30	—	Bossány	»	6:08	—	2:22	7:04
Bossány	»	7:32	3:42	7:47	—	Nagy-Tapolcsány	»	6:31	—	2:44	7:27
Chynorán 15. sz. ór.	»	7:42	3:51	7:57	—	Nyitra-Ludány	»	6:50	—	3:07	7:46
Nyitra-Zsambokrét	»	7:49	3:58	8:04	—	Szomorfalú	»	7:13	—	3:33	8:09
Kis-Bélicz	»	*7:58	*4:07	*8:13	—	Vicsap-Apáti	»	*7:19	—	*3:40	*8:15
Nagy-Bélicz	érk.	8:02	4:11	8:17	—	Sarluska-Üzbégh	érk.	7:38	—	4:00	8:34
Nagy-Bélicz	ind.	8:14	4:25	8:22	—	Kajsza 10. sz. ór.	ind.	*7:48	—	*4:19	*8:44
Simony	»	8:25	4:39	8:33	—	Nyitra	érk.	7:59	1:49	4:30	8:55
Nagy-Ugrócz	»	8:37	4:53	8:41	—	Ivanka	»	8:22	2:07	5:32	9:23
Oszlány	»	8:48	5:08	8:52	—	Nagy-Kér 6. sz. ór.	»	*8:37	*2:22	*5:47	*9:38
Nyitraszeg	»	8:57	5:20	9:01	—	Komjáth	»	8:52	2:37	6:02	9:53
Nemes-Kosztolány	»	9:18	5:43	9:17	—	Ondrohó	»	*9:01	2:47	*6:11	10:03
Nyitra-Novák	»	9:32	6:01	9:30	—	Nagy-Surány	érk.	9:12	2:58	6:22	10:14
Koós	»	9:45	6:17	9:43	—	Annamajor	ind.	*9:27	*3:18	*6:42	10:31
Privigyé-Bajmóc	érk.	9:57	6:32	9:55	—	Tót-Megyer	érk.	9:37	3:28	6:52	10:44
Garam-Berzence—Selmezbánya.						Selmezbánya—Garam-Berzence.					
Stanice.	triedy	osobný vlak I-III.	miešan. vlak I-III.	osobný vlak I-III.	miešan. vlak I-III.	Stanice.	triedy	miešan. vlak I-III.	osobný vlak I-III.	osobný vlak I-III.	miešan. vlak I-III.
Garam-Berzence	ind.	—	12:22	—	6:25	Selmezbánya	ind.	—	9:30	—	2:56
Belabánya	»	—	1:28	—	6:38	Belabánya	»	—	10:05	—	3:30
Selmezbánya	érk.	—	2:03	—	7:28	Garam-Berzence	érk.	—	10:50	—	4:15

* Podmienečne vlak zastane. Hrubé čísla značia nočné hodiny.
Tlačou cis. a krát. dvornej knihtačiarne Viktora Hornyánszkeho v Budapešti.